

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z odwołania Z. [...] Spółki z o.o. w L.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.
z udziałem zainteresowanego A. G.
o ustalenie podstawy wymiaru składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 11 marca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 20 listopada 2013 r. oddalił apelację płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 maja 2013 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji ZUS Oddziału w R. z 15 stycznia 2013 r., którą ustalono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia – emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za okres od stycznia 2004 r. do listopada 2008 r. zainteresowanego A. G. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Z. [...] Sp. z o.o. w L..

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną Z. [...] Sp. z o.o. w L.. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: art. 18 ust. 1a w związku z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.).

Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania - art. 83 ust. 1 w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku a także poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje; ewentualnie wniósł o uchylenie obydwu wyroków i orzeczenie co do istoty sprawy.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano: 1/ istnienie potrzeby wykładni podstawy faktycznej i formalnej do stosowania art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, budzącego poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w praktycznej interpretacji, a w szczególności rozważenie zagadnienia, że skoro oparty na tym przepisie skarżony wyrok skutkuje wykreowaniem obowiązku zapłaty składek od wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w innej firmie, bez weryfikacji i odniesienia do stanu faktycznego sprawy, to przeczy w istocie podstawowym cechom aktu administracyjnego, jeśli zważyć, że został on wydany i legitymuje się przymiotami indywidualnej decyzji, a także 2/ oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, której skarżący upatruje w tym, że Sądy rozpatrując sprawy, w których organ rentowy wydał (identyczne pod względem formy i treści) decyzje, przy (wcześniejszym) rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej ustalenia zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym, wskazały (w uzasadnieniu wyroków), że kwoty konkretnie zawarte w poszczególnych umowach mogą być istotne jedynie dla podstawy wymiaru składek. Tymczasem w niniejszej sprawie organ, wbrew jednoznacznej wcześniejszej dyspozycji Sądu Apelacyjnego, nie dokonał jakiejkolwiek wskazanej przez Sąd weryfikacji tej podstawy, a obecnie tenże Sąd – mimo tego braku – zaakceptował zignorowanie przez Z. własnych wskazań z wyroku z dnia 19 lipca 2012 r. (III AUa [...]) co oznacza, że skutki prawne – w jednakowych w treści – skarżonych decyzji organu rentowego (skarżący zwraca uwagę, że w identycznej formie i w sprawach łączących strony, zostało wydanych pięćdziesiąt pięć takich indywidualnych decyzji) budzą poważne wątpliwości co do ich konsekwencji prawnych, dodatkowo są źródłem rozbieżności w interpretacji obowiązków stron, wynikających ze

skarżonego wyroku w kontekście poszczególnych – wydanych w tych sprawach – orzeczeń sądowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje

rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sadu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Odnosnie tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia

22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Co do postulowanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy zauważyć, że autor skargi kasacyjnej nie odniósł się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści tego przepisu, nie wyjaśnił, na czym polegają trudności w dekodowaniu zawartej w nim normy prawnej, do jakich odmiennych wniosków prowadzi próba jego wykładni i za którym rozwiązaniem owych sprzeczności interpretacyjnych sam się opowiada. Stawiając zaś tezę o występowaniu rozbieżności w wykładni powyższego przepisu, skarżący nie wskazał konkretnych jej przykładów w orzecznictwie sądowym. Uzasadnienie omawianej przesłanki przedsądu ogranicza się do samego postawienia ogólnikowego pytania o faktyczną i formalną podstawę zastosowania powołanego przepisu, bez wyjaśnienia, co autor skargi kasacyjnej rozumie pod pojęciem owej podstawy.

Z kolei sugerując oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący nawet nie wskazał konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, w których kwalifikowanej obrazie upatruje tej przesłanki przedsądu. Argumentów za istnieniem tego kryterium przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należałoby

zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych przedmiotowego środka zaskarżenia, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego wyręczanie profesjonalnych pełnomocników stron w prawidłowym konstruowaniu środków zaskarżenia.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.